

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу члана 53. и 73. Статута Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, и члана 20. став 4. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу, донео је 22.04.2026. године

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности урађена докторска дисертација, Извештај о оцени урађене докторске дисертације (Образац број 6), Потпуни извештај о провери оригиналности докторске дисертације и позитивна оцена ментора на извештај о провери оригиналности докторске дисертације кандидата Милоша Арсића, студента докторских академских студија, под насловом:

„Поступак регулисања друштвених односа“

објављивањем на сајту и у библиотеци Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, а Извештај о оцени урађене докторске дисертације и на сајту Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 30 дана.

Образложење

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Милоша Арсића, образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-133/23 од 18.03.2026. године, доставила је факултету Извештај о оцени урађене докторске дисертације (Број: 1004 од 14.04.2026. године). Уз извештај, Комисија је доставила и примерак урађене докторске дисертације.

Сагласно члану 40. став 8. Закона о високом образовању („СГ РС“ бр. 88/17...67/21) члана 46. Статута Универзитета у Крагујевцу и члана 53. Статута Факултета, члана 20. став 4. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу, по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, факултет ставља на увид јавности достављени извештај.

- Имајући у виду наведено, донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Решење доставити:

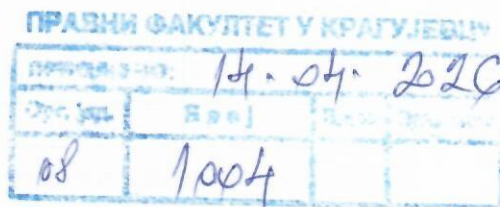
- Сајт и библиотека,
- Универзитет у Крагујевцу,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Бојан Урдаревић

ОБРАЗАЦ 6

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

и

ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

На седници Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу одржаној 18.3.2026. године (број одлуке: IV-02-133/23) одређени смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом: „Поступак регулисања друштвених односа”, кандидата Милоша Арсића, студента докторских академских студија Правног факултета, Универзитета у Крагујевцу, за коју је именован ментор др Мирослав Ђорђевић, научни сарадник, Институт за упоредно право, Београд.

На основу података којима располажемо достављамо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

О ОЦЕНИ УРАЂЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Подаци о докторској дисертацији
1.1. Наслов докторске дисертације: Поступак регулисања друштвених односа
1.2. Опис докторске дисертације (навести кратак садржај са знаком броја страница, поглавља, слика, шема, графикона, једначина и референци) (до 500 карактера): Докторска дисертација обухвата 262 странице од увода до краја рада. Садржи насловне странице и апстракт на српском и енглеском језику. Садржај рада обухвата 2 странице, док је текст рада сачињен од 238 страница. Литература је приказана на 23 странице и обухвата 340 библиографских јединица. На крају докторске дисертације, налази се биографија аутора, као и изјаве аутора о оригиналности докторске дисертације, о истоветности штампане и електронске верзије докторске дисертације, као и изјава аутора о коришћењу докторске дисертације.
1.3. Опис предмета истраживања (до 500 карактера): Предмет докторске дисертације представља анализа нормативног уређивања друштвених односа, са посебним нагласком на улогу обичајних, моралних и правних норми у регулисању људског понашања. У оквиру дисертације, размотрени су различити начини на које норме обликују и усмеравају друштвене интеракције, одређују границе прихватљивог понашања појединаца и група, каналишу сукобе интереса, односно механизми путем којих ови регулатори доприносе очувању друштвене стабилности и одрживом друштвеном развоју.

1.4.Анализа испуњености полазних хипотеза:

Спроведеним истраживањем омогућена је потврда полазних хипотеза о нужности друштвених правила као фундаменталних регулатора људског понашања. Резултати истраживања, потврдили су у целости постављену претпоставку, указујући на то да у одсуству адекватног нормативног оквира, није могуће обезбедити стабилно функционисање друштва, нити усагласити деловање појединаца у условима плуралитета интереса и вредности. На недвосмислен начин је потврђено, да управо у таквим комплексним и конфликтним околностима, регулаторни потенцијал друштвених правила долази до потпуног изражаја. Даљом анализом потврђена је теза о сложеном и вишеслојном карактеру друштвених правила, о различитим нормативним појавним облицима, од неформалних обичаја, преко морала до сложених и формализованих правних норми. Упркос уоченој разноврсности норми у погледу начина настанка, природе, степена обавезности, односно механизма санкционисања, истраживање је показало, да ови регулатори у коначном исходу чине функционално повезан и кохерентан систем. Функционални аспект друштвених правила размотрен је кроз призму практичних ситуација у оквиру којих је понашање људи усмерено нормативним императивима, али и стављањем ових регулатора у контекст других покретача људског понашања. Анализирањем норми упоредо са људским потребама, нагонима и емоцијама, као фундаменталним детерминантама понашања, потврђено је да нормативни систем не делује изоловано и у вакууму, већ у сталној интеракцији са психолошком структуром појединца. Значај унутрашњег прихватања норми, односно уверења њихових адресата у исправност понашања прописаног правилима, утврђен је као једна од карика у ланцу примене друштвених правила. Поред тога, као значајан предуслов функционисања регулаторног механизма, идентификована је легитимност поретка чији продукт представљају норме. Као незаобилазна, потврђена је и улога нормативних санкција, односно страха појединаца од негативних последица којима је излагање овим елементима друштвеног правила праћено. У садејству поменутих чинилаца ствара се основа која нормама омогућава да на ефикасан начин усмеравају људско понашање у различитим ситуацијама. Посебан сегмент истраживања посвећен је анализи утицаја друштвених промена на регулаторе људског понашања. У вези са тим, на крају, као резултат спроведеног истраживања, треба истаћи и идентификован значајан утицај друштвених промена на обликовање, развој и трансформацију друштвених норми.

1.5.Анализа примењених метода истраживања:

Методолошка основа спроведеног истраживања утемељена је на интегралном приступу и комбинованој примени више различитих научних метода. Општи научни методи анализа и синтеза прожимају целокупан поступак обраде, систематизације и интерпретације материје. У погледу посебних метода, обзиром на значај и специфичну улогу правних норми, правни метод, употребљен је као значајно средство разматрања ових регулатора људског понашања и сагледавања њихове функције у друштвеној пракси. Имајући у виду друштвену природу разматраних појава, социолошки метод заузео је значајну позицију међу примењеним сазнајним поступцима. Улога допунских средстава сазнања припала је историјском и компаративном методу, који су примењени у циљу потпунијег разумевања фактичких услова настанка и развоја, али и међусобног односа посматраних појава. Истраживање је додатно употпуњено емпиријским сегментом, који обухвата анкетно испитивање спроведено на узорку од 200 испитаника различитих социодемографских обележја. Добијени подаци обрађени су путем статистичког метода, применом такозване Ликертове скале, а затим и интерпретирани у светлу претходно стечених теоријских сазнања.

1.6. Анализа испуњености циља истраживања:

Спроведено истраживање је у потпуности реализовало постављени циљ, усмерен на целовиту анализу регулаторне улоге друштвених норми, са тежњом ка сагледавању свих релевантних аспеката њихове функционалности. У почетној фази истраживања, најпре су као предмет нормативног регулисања идентификовани и брижљиво размотрени друштвени односи, након чега је пажња посвећена њиховим регулаторима. Друштвене норме појмовно су одређене и подељене на три основне врсте, обичаје, морална и правна правила. Ова три регулатора понашања, размотрена су са аспекта порекла, природе, структуре, односно у контексту значењских веза између елемената од којих су сачињени. Друга фаза теоријске обраде усмерена је на релациони аспект друштвених норми, при чему је истражена њихова узајамна повезаност и функционална кохерентност. Кроз призму гледишта различитих мислилаца, међу којима и истакнутих теоретичара права, сагледан је међусобни однос обичаја, моралних и правних правила, те је утврђено, да су наведене норме, премда бројне и разнолике, неретко веома присно повезане, односно да примена једне врсте друштвених правила, често имплицира прихватање и примену норми друге врсте. Трећи сегмент истраживања усмерен је ка конкретним аспектима функционисања друштвених правила. Подробно је размотрена и недвосмислено потврђена улога друштвених норми као значајних узрочника и усмеравача људског понашања, стављањем истих у контекст других значајних детерминанти понашања попут људских потреба, нагона и емоција. Разматрањем практичних примера замишљених животних ситуација, у наведеној истраживачкој фази, различите врсте друштвених норми сагледане су и у контексту међусобне колизије и конфронтације. Динамички аспект теоријске обраде заокружен је анализом утицаја друштвених промена на друштвене норме. На темељу размотреног утицаја еволутивних и револуционарних промена на друштвене норме, утврђено је да друштвена правила никако не треба сматрати статичним чиниоцима, већ да је реч о творевинама динамичног карактера које се мењају упоредо са променама вредносног система и на тај начин прилагођавају актуелним регулаторним потребама заједнице у оквиру које егзистирају.

1.7. Анализа добијених резултата истраживања и списак објављених научних радова кандидата из докторске дисертације (аутори, наслов рада, назив часописа, волумен, година објављивања, странице од-до, DOI број¹, категорија):

Резултати спроведеног истраживања, утемељени на приказаној интегралној теоријско - емпиријској методолошкој основи, представљају недвосмислену потврду сложеног и вишесмисленог карактера друштвених правила и њихове функционалне повезаности у оквиру друштвеног система. Стечено сазнање, могуће је искористити као смерницу при практичној примени друштвених правила, којом је, без сумње, испуњена свакодневница сваког појединца. Поред тога, добијени резултати представљају и релевантну научну основу за даља истраживања у овој области. На овом месту истичемо радове публиковане од стране кандидата, настале на темељу резултата добијених овим научним истраживањем:

- Arsić Miloš, Eutanazija i moralne dileme, Medicinski časopis, 56(1), 2022, str. 28-34, DOI: 10.5937/mckg56-37171, M-52;

- Arsić Miloš, Morality and religion, Sinteze - časopis za pedagoške nauke, književnost i kulturu, iss. 25, 2024, pp. 29-44, DOI: 10.5937/sinteze13-49823, M-52;

- Арсић Милош, Правни, морални и безбедносни аспект откривања адвокатске тајне,

¹ Уколико публикација нема DOI број уписати ISSN и ISBN

Безбедност, вол. 67, бр. 1, 2025, стр. 143-161, DOI: 10.5937/bezbednost2501143A, M-52.

1.8. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области и анализа извештаја о провери докторске дисертације на плагијаризам (до 1000 карактера):

Обрада теме утемељена је на критичком разматрању релевантних домаћих и страних извора, обухватајући како савремену тако и класичну научну литературу. На тај начин успостављен је целовит теоријски оквир за темељно проучавање истраживачког проблема. Додатну вредност даје спроведено емпиријско истраживање засновано на статистичкој обради прикупљених података, којим су резултати добијени теоријском обрадом употпуњени, чиме су створени услови за продубљено разумевање анализираних појава. Извештај о провери докторске дисертације на плагијаризам, који је настао као резултат примене софтвера за детекцију сличности текста, који се користи на Универзитету у Крагујевцу, указао је на проценат од 0 % подударана текста.

1.9. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области:

Резултати докторске дисертације под насловом „Поступак регулисања друштвених односа” представљају значајан допринос правној науци, али истовремено и сврсисходан прилог друштвеној пракси. Критичком анализом различитих теоријских приступа, уз извршену емпиријску надградњу, омогућено је свеобухватно сагледавање улоге друштвених правила у обликовању и одржавању друштвеног поретка, али и разумевање њихових међусобних релација, посматраних кроз призму утицаја на конкретно понашање појединаца и група. Одговорима које кандидат даје на низ комплексних и актуелних питања, створена је основа за нова разматрања друштвених норми и њихове регулаторне улоге, дакле постављен је темељ будућем истраживању теме, која сходно поседованом значају, без сумње завређује да буде стални предмет научне обраде.

1.10. Оцена испуњености услова за одбрану докторске дисертације у складу са студијским програмом, општим актом факултета и општим актом Универзитета (до 1000 карактера):

Комисија је закључила да докторска дисертација под насловом „Поступак регулисања друштвених односа” кандидата Милоша Арсића, у потпуности испуњава прописане академске критеријуме у погледу квалитета, квантитета, методолошке утемељености, односно структуралне систематичности. Садржина докторске дисертације конципирана је и структурисана на систематичан начин. Значењска веза између тематских целина, укључујући уводно и закључно излагање логична је и без противречности. Хипотетички оквир је јасан, а приступ кандидата приликом научне верификације постављених хипотеза, темељан је и рационалан. У дисертацији је искоришћена релевантна домаћа и инострана литература, чијој је обради је кандидат приступио критички. Ставови кандидата у погледу истраживаног предмета су доследни и изложени су на недвосмислен начин. Имајући у виду све наведено, креирана је основа подобна за даља истраживања ове значајне теме, али и сврсисходне смернице за будуће практично поступање.

2. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе докторске дисертације и приложене документације Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом „Поступак регулisaња друштвених односа”, кандидата **Милоша Арсића**, предлаже надлежним стручним органима да се докторска дисертација прихвати и да се одобри њена одбрана.

Чланови комисије:

Др Срђан Ђорђевић, редовни професор
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу
ужа научна област Теорија државе и права

Председник комисије

Др Дејан Матић, ванредни професор
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу
ужа научна област Теорија државе и права

Члан комисије

Др Драгана Ђорић, доцент
Правни факултет, Универзитет у Новом Саду
ужа Теоријскоправна научна област

Члан комисије

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ПРИЈЕМО: 23. 01. 2026

Стр. бр.	Бр. п.	Полар	Знак
	159/		
	7		

ОЦЕНА МЕНТОРА О ИЗВЕШТАЈУ О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ
ДИСЕРТАЦИЈЕ ОДНОСНО ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

НАЗИВ ДИСЕРТАЦИЈЕ	Поступак регулисања друштвених односа		
Кандидат	Милош Арсић		
Ментор	Др Мирослав Ђорђевић		
Коментор			
Датум пријема потпуног извештаја о провери оригиналности докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта	26.12.2025. године		

Потврђујем да сам прочитао извештај о провери оригиналности докторске дисертације под насловом: **Поступак регулисања друштвених односа**, докторанда **Милоша Арсића**, и констатујем да је докторска дисертација оригинална, да представља резултат рада докторанда, да су у истој у потпуности поштована академска правила цитирања, навођења извора, те да нема подударана текста која нису последица цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, тзв. општих места и података.

Имајући у виду све наведено, извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за одбрану може наставити.

Датум 14.1.2026. године

ПОТПИС МЕНТОРА